

Η ΑΡΕΤΗ

Α'

ΞΕΕΧΑΣΕ τὴν Ἀρετὴ τὸ βασιλόπουλο. Ὁλημερίς στὰ δάση, κυνηγᾷ καὶ σκοτεινὰ στὴ χώρα στρέφει καὶ γλεντᾷ ὡς τὸ πρῶτ'. Ὡς τὸ πρῶτ' ἀκούονται τὰ γέλοια κ' ἡ φωναὶς τῶν μεθυσμένων, τὰ φαιδῶρά τραγούδια των: «Δὲ θέλω σὲ ποδόγυρο κοντὰ νὰ κάθουμαι!» Τὸ αἷμα τὸ νεανικὸ τῆς λεβεντιάς στὰ στήθη βράζει· σὰν τὸ ἐλεύθερο πουλὶ ζητεῖ ἀέρα, ἔκτασι, ἐλευθεριά.

Β'

Σὰν ἴσκιος μὲς σὲ περιβόλι δροσερό, κοντὰ σὲ ποταμάκι κάθεται ὀλομόναχη ἡ Ἀρετὴ, θλιμμένη, σκοτεινὴ. Ἐδῶ, δὲν πέρασε καιρὸς, ποῦ τὸ ῥηγόπουλο τῆς εἶπε: «Κι' ἀπὸ τὴ ζωὴ μου πειότερο σὲ ἀγαπῶ», καὶ στὴ θερμὴ του ἀγκαλιὰ τὴν ἔσφιξε. Ἐκείνη δὲν ἐμίλησε· μονάχα σὰν λουλουδί ντροπαλὸ ἔτρεμούλιασε, γοργῇ στὸν πύργο ἔδραμε τὸν ἀψηλὸ καὶ στὸ παράθυρο καθίζει ὡς τὰ μεσάνυχτα.

Γ'

Θλιμμένος εἶνε ὁ πατέρας τῆς. Τί ἔπαθε ἡ κόρη του ἡ μονάκριβη, δὲν ξεύρει. Ἐρωτᾷ, ξαναρωτᾷ τοῦ κάκου. Σύμφωναις θαρρεῖς, κρυφομιλοῦν ἀνάμεσόν τους ἡ γοργαὶς ποῦ τὴν ἐλάτρευαν: «μὴν τύχη τάχατες τὴν κόρη μάτι τὴν ἐμάτιασε κακὸ;» Καὶ εἶπαν νὰ τῆς δώσουν ἀγιασμὸ νὰ πιῇ καὶ μὲ λιβάνι νὰ καπνίσουνε τὸ στρῶμα τῆς· «Καὶ θεὸς νὰ γιάνη ἡ καλὴ ἀρχοντοπούλα μας, καὶ πάλι θ' ἀκουσθῇ τὸ γέλιο, τὸ τραγοῦδι τῆς».

Δ'

Τῆς ἔδωσαν καὶ ἤπιε ἀγιασμὸ, κ' ἐθύμιασαν λιβάνι εὖσμο — τοῦ κάκου ὅλα· ἡ Ἀρετὴ ἐγλώμιαζε ὀλοένα, ἔφθινε, ἔλυωνε σὰν τ' ἀγιοκέρι στὴν εἰκόνα ἐμπροστὰ τῆς Παναγίας, στὸ εἰκονοστάσιο, ποῦ εἶνε στὴ γωνιά. Ἡ Παναγία θλιμμένη πάντα βλέπει καὶ τὰ μάτια τῆς τὰ οὐράνια ἀγάπη δείχνουν καὶ συμπάθεια στὴν κόρη, ὠϊμένα, τὴν ἀπαρηγόρητη.

Ε'

Βαρῆθηκε νὰ κυνηγᾷ τὸ βασιλόπουλο· τὰ γλέντια ἔβαρέθη καὶ τῆς συντροφιαίς. Τὰ ἴδια πάντα καὶ τὰ ἴδια. «Νὰ δὲν ὁ θεὸς νὰ

μᾶς κηρύξῃ καὶ τὸν πόλεμο ὁ ἐχθρὸς ! Μαρτίνομαι σὰν τὸ γε-
ράκι στὸ κλουβί ! Αἴ σεῖς, ἐλάτε ὅλοι, μαζευθῆτε ἐδῶ. Καινούρια
διασκέδασι ἐσκέφθηκα !» Μαζεύθη κόσμος, περιμένουν τὴν δια-
ταγή. «Τί θέλεις, τί ὀρίζεις — ὅλοι ἔτοιμοι !»

ΣΤ'

Σωπαίνει μιὰ στιγμή τὸ βασιλόπουλο κ' ἐσήκωσε τὸ χέρι του
περήφωνα : «Σᾶς φθάνει πιά τὸ γλέντι, ἢ διασκέδασι· καιρὸς νὰ
μαζευθῆτε καὶ νὰ φρονιμέψετε. Συνάξετε ὅλα τὰ κορίτσια ἀπ'
τὰ περὶχωρα καὶ προσενεῖα ἀπὸ μέρους μου νὰ στείλετε στὸ γέρο
καπετάνο !» Ἐγέλασε κι' ὅλοι γελοῦν. Ἀνάμεσὸ τους ὁμιλοῦν
οἱ κυνηγοί : «Τί τέχναις ποῦ τῆς βρίσκει τὸ βρηγόπουλο !»

Ζ

Γονατιστὸς ἐμπρὸς στὰ εἰκονίσματα ὁ γέρο καπετάνος στέκει.
«Ἄγιο μου γιατρὲ Παντελεήμονα, βοήθη την καὶ γιάτρεψέ την.
Ἐκκλησιὰ ἀτίμητη θεὸ νὰ σοῦ χτίσω. Δέησι ἀκατάπαυστα θεὰ
σοῦ κάνω !» Κι' ὁ παλιὸς πολεμιστὴς γονατιστὸς προσεύχεται.
Κατέχει τον ὁ φόβος· ἔχει μαύρη πίκρα στὴν καρδιά καὶ σκέψι
μιὰ γυρίζει στὸ κεφάλι του : «Γιὰ τ' ἁμαρτήματά μου μὲ παι-
δεύει ὁ Θεός !»

Η'

Στὸν πύργο ἄκρα ἡσυχία. Θλιβερὸ τ' ὀλόγιμο φεγγάρι ἀπ'
τὸ σκαλιστὸ παράθυρο κυττάζει· μιὰ ὀλόγλωμη ἀχτίδα ὡς τὸ
κρεβάτι φθάνει, σταματᾷ, κι' ἀπάνω εἰς τὰ στήθη τῆς ἀνήμ-
πορης στρατηγοπούλας παίζει. Ἡ πεντάμορφη κοιμᾷται. Βλέ-
πει ὄνειρο εὐχάριστο : Σὲ κάμπο ἀνθόσπαρτο τὰ κρῖνα χαρωπὰ
χαμογελοῦν· τὸ νέο βασιλόπουλο τὰ κόβει καὶ στεφάνι ὀλοδροσο
αὐτῆ τοῦ πλέκει εὖοσμο. Αἰσθάνεται χαρὰ ἢ κόρη, εὐχαρίστησι
καὶ ταραχὴ.

Θ'

Κοιμᾷται. Βλέπει ὄνειρο εὐχάριστο. Τὸ βασιλόπουλο κοντὰ τῆς
ἔσχυσε καὶ τῆ θωρεῖ στὰ μάτια τῆς τὰ γαλανὰ. «Δὲν ἔχω ἄλλο
ἀκριβώτερο, Ἀρετῆ, ἀπὸ τὰ σὲ στὸν κόσμο !» Σβύνεται σιγὰ
καὶ χάνεται ἡ γλυκειὰ αὐγή. Τὰ λούλοδα στὰ πόδια τῆς σα-
λεύουν καὶ τὰ φύλλα τους ἀνοίγουνε ἡ μαργαρίταις χαρωπὰ. Ἀρώ-
τησέ τες, κάψε ἕνα λούλοδο καὶ ὅλα θὰ τὰ μάθης : «σ' ἀγαπᾷ -
δὲν σ' ἀγαπᾷ».

Ι'

«Αἴ ! ζύπνα ! Σήκω καὶ παρακοιμήθηκες ! Καιρὸ δὲν ἔχομε
μαζὺ νὰ γάνουμε. Ἐπρόσταξ τὸ βασιλόπουλο εὐθὺς νὰ σᾶς μα-

ζέψωμε ὄλαις· με τοὺς κυνηγούς θὰ σᾶς παντρέψῃ, με τὰ παληκάρια του!» Ἀπλώνουν χέρια βέβηλα ἀπάνω της καὶ τὴν ἀρπάζουν ἔτσι, ὅπως ἦτανε, σχεδὸν γυμνή. Ἡ Ἀρετὴ δὲ βλέπει τίποτε· τίποτε δὲν ἀκούει· μοναχὰ ἐνόησε πῶς τὴν καλεῖ τὸ βασιλόπουλο: «θὰ εἰπῆ πῶς δὲν μεζέχασε», ἐσκέφθη με χαρὰ.

ΙΑ'

Βογγοῦν τὰ πεῦκα τοῦ βουνοῦ τὴν κορυφή καὶ θλιβερὰ μουγκρίζουνε τὰ ἔλατα. Ὁ ἄνεμος με ἄγρια βία, ὅπως περνᾷ, ἀσπλαγχνά ξεριζώνει τ' ἄνθη τὰ πτωγὰ καὶ ἄψυχα τὰ συνεπαίρνει· καὶ μαζί με τ' ἄνθη συνεπαίρνει καὶ τὰ κλάματα τῶν κοριτσιῶν μακρὰ, με τῶν παληκαριῶν τὰ κάκανα καὶ τῆς φωναίς. Ἀμέριμνο τὸ νέο βασιλόπουλο τὰ παληκάρια του παντρεύει.

ΙΒ'

«Ὁχι, δὲν τὴν θέλω ἐγὼ αὐτὴν! Μιὰν ἄλλη νὰ μοῦ δώσετε. Πάρ' τινε σύ!» φωνάζει γέρω κυνηγός, τὰ ἴδια του αὐτὰ δὲν θέλει νὰ πιστέψῃ: γιὰ γυναϊκά του νὰ πάρῃ τὴν ἀρχοντοπούλα. «Τὰ βιολιά!» τὸ βασιλόπουλο φωνάζει. «Τὰ βιολιά! Τραγοῦδια ἀρχίστε! Στήσετε χορὸ!» Κι' ὁ κάμπος ὅλος, ἢ πλαγιαίς καὶ τὰ βουνα ἀντιλαλοῦνε τὰ τραγοῦδια. Στήνεται χορὸς καὶ τὸ κρασί ποτάμι χύνεται. Γιὰ χρόνια θὰ θυμοῦνται τὸ συμπόσιο.

ΙΓ'

Ἐπῆρε τὴ στρατηγοπούλα ὁ κυνηγός καὶ σὲ πευκόφυτο τὴν φέρνει λόγγο. Ἐκεῖ, στὴν πουπουλένια φτέρη τὴν ἀπόθεσε· ἐστάθη μ' ἀπορία καὶ θεωρῶντάς τὴν μουρμούρισε ἀγριώπός: «Μὴν πέθανε;» Τὸ χέρι βάζει στὴν καρδιά, μὰ ἡ καρδιά τῆς νέας δὲ χτυπᾷ. Ἐπέταξε μακρὰ στὸν ὀλογάλαζο ἢ ψυχὴ τῆς οὐρανό, ποῦ «Δόξα ἐν Ὑψίστοις» οἱ ἀγγέλοι ψάλλουνε.

ΙΔ'

Ἔτσι τὸ λέγει ἡ παλαιὰ παράδοσις. Μὰ ἓνας κάποιος ἄγνωστος τραγουδιστὴς τὴν ἔκαμε τραγοῦδι τὴν διήγησι αὐτὴ τὴ θλιβερὴ - τραγοῦδι - «ἡ Ἀρετὴ». Τ' ἄκουσα τὸ τραγοῦδι τοῦτο μιὰ βραδεῖα ποῦ χροῦσανεν ὁ ἥλιος τῆς καταρραχαις στὴ δύσι ἀπαλά κ' ἔλαμπ' ὁ οὐρανός με φῶς ἐλπίδας, εὐτυχίας καὶ χαρᾶς.

(Μίμησις)

ΑΓΑΘ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

